

Министри иностраних послова 27 земаља-чланица Европске Уније, који су се окупили на заседању Савета ЕУ изразили су спремност да пруже „реалну подршку“ државама Северне Африке и Блиског Истока у спровођењу политичких и економских реформи. Ово је 21. фебруара изјавила врховни комесар ЕУ за међународне послове и политику безбедности Кетрин Ештон. Разматрање ситуације у земљама Магриба и Блиског Истока потиснуло је у други план дискусије о политици Европске Уније у другим регионима – укључујући и Балкан. Аналитичар Петар Искендеров сматра да се ради о поновном разматрању стратегије спољне политике ЕУ и да овај процес не обећава ништа добро балканским народима.

У саопштењима из Брисела посебно привлачи пажњу чињеница да у дискусијама учествује председник Европске инвестиционе банке. То значи да се у реализацију пројеката у земљама Северне Африке и Блиског Истока већ сад полаже озбиљан финансијски темељ.

Тешко да се у ономе што се дешава у региону може видети само „подривачка улога“ ЕУ. Очигледно је да у Тунису, Египту, Јемену, Бахреину, Алжиру и Либији делује читав комплекс фактора – од насталих социјалних проблема до активизације делатности исламиста. Осим тога, вртоглави карактер процеса од Европске заједнице захтева оперативно реаговање, посебно у поређењу с Балканом, који се налази у стању тихог врења.

Политика ЕУ на Балкану је доспела у ћорсокак – укључујући област интеграције региона у опште европске процесе. Брисел још увек није у стању да реши питање промене формата међународног представништва у Босни и Херцеговини. Активности цивилно-правне мисије ЕУ на Косову уопште су искомпромитоване бучним скандалом у вези с учествовањем локалних албанских сепаратиста у великим злочинима. Тешко да данас неко може да предвиди развој ситуације у Македонији. У ћорсокак су запали и

односи између ЕУ и Турске. А и Србија тешко може да се сматра одговарајућим објектом за улагање капитала ЕУ.

Другачије стоје ствари с великим регионом од Марока на западу до Ирана на истоку. Треба подсетити на то да је још 2008. године председник Француске Никола Саркози представио идеју о Медитеранском савезу, у којој су Немачка и друге земље-чланице ЕУ основано виделе покушај да се „реформише“ читава Европска заједница. Садашњи догађаји се сумњиво симптоматично уклапају у ову стратегију.

Такође, не сме се заборавити да ће активизација финансијско-политичког деловања у северноафричком и блискоисточном правцу омогућити руководству Европске заједнице да сопственим пореским обвезницима покаже своју ликвидност. И самим тим то ће бити покушај да се ублажи критика упућена бриселској демократији – истакао је у разговору с „Гласом Русије“ шеф одељења за европску безбедност Института Европе РАН Дмитриј Данилов. Он је подсетио на раскид који и даље траје у ЕУ између позиције елите и интереса грађана:

„Овај раскид између власти и друштва значајно се појачава у периоду финансијско-економске кризе. Обични грађани Европске заједнице постављају питање шта је ЕУ учинила да се обичан грађанин осећа сигурније. И одговори у последње време не звуче утешно. Руководство Европске заједнице не само да не може да понуди јасан и за све обавезан програм финансијског опоравка, већ се такође налази у заробљеништву унутрашњих противречности у вези с кључним спољно политичким питањима – као што су примање у редове ЕУ Турске, политика на Балкану или на постсовјетском простору. У овим условима преношење пажње на Северну Африку и Блиски Исток може представљати успешан геополитички корак.“

Кетрин Ештон је већ наложила стручњацима Европске комисије да припреме „свестрани пакет мера“ за помоћ свакој од „суседних земаља“ из Северне Африке и с Блиског Истока. Имајући у виду финансијску кризу у самој ЕУ – нема сумње да ће управо тамо потећи средства, која су раније планирана за Балкан. Конкретна расподела токова очигледно ће бити објављена на самиту Европске Уније 24-25. марта.

(Глас Русије)